

HUVUDYRKANDE

Avtalsförhandlingarna 2017

Gentemot Måleriföretagen i Sverige

**RÄTTVISA LÖNER
TRYGGA JOBB**

Svenska
MÅLAREFÖRBUNDET

Svenska Målareförbundets huvudyrkanden i kollektivavtalsförhandlingar gentemot Måleriföretagen i Sverige 2017

Inledning

När det nu åter är dags för oss som parter att förhandla om ett nytt kollektivavtal för måleriyrket har vi en tretton månaders avtalsperiod bakom oss. Den ekonomiska uppgång, som vi redan inför 2016 års förhandlingar kunde se, har under året som gått visat sig haft en positiv effekt i den svenska ekonomin. De bedömningar som nu görs av de ledande aktörerna för de kommande åren visar på en fortsatt god ekonomisk utveckling, inte minst inom byggsektorn. För perioden 2017-2018 beräknas byggsektorn, liksom även tillverkningsindustrin gå mycket starkare än normalt, vilket innebär en mycket god och stark ekonomisk utveckling för Sverige de kommande åren.¹

För måleribranschen är den privata konsumtionen av stor betydelse då denna i stor utsträckning påverkar hushållens efterfrågan på måleritjänster av olika slag. För de kommande åren beräknas den privata konsumtionen ligga över det historiska genomsnittet och utgöra en viktig drivkraft i den svenska ekonomin. Räntorna förväntas fortsatt ligga kvar på låga nivåer och allt pekar på att så kommer att vara fallet under en lång tid framöver. Det finns ingen enskild faktor som påverkar hushållens konsumtion och ekonomiska utrymme så mycket som bostadsräntan. Låga räntor ger fortsatta förutsättningar för människor att göra investeringar i bostäder, vilket är positivt för måleribranschen.

Boverket uppskattar att behovet av nya bostäder är över 700 000 fram till år 2020 och att dagens byggtakt inte räcker till. Byggandet av flerbostadshus är nu på den högsta nivån sedan slutet av miljonprogrammet. Boverket bedömer att byggandet ökar även under 2017. Under 2016 beräknas att 64 000 bostäder byggs och för 2017 är siffran 67 000. Boverkets prognos för perioden 2015-2020 är att det behövs ett bostadsbyggande av drygt 88 000 lägenheter per år.²

Sett i kombination med snabbt stigande bygginvesteringar inom olika byggnader, anläggningar och bostäder det sistnämnda är en direkt följd av stora bostadsbehov med en ökande befolkning mängd ger för foten att lönsamheten för näringslivet, byggbranschen och måleriföretagen är generellt sett god. Denna vinst är Målareförbundets medlemmar med och bidrar till genom sitt arbete och skall därför ha en berättigad andel av i form av löneökningar.

¹ Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer december 2016

² Boverket-Reviderad prognos 2016-06-22

Moderna kollektivavtal

I debatten där olika partsintressen står i fokus för att formulera framtidens avtal används ofta uttrycket ”moderna avtal”. Svenska Målarförbundet vill även fortsättningsvis på både kort och lång sikt medverka till moderna kollektivavtal. Beroende på om det är Måleriföretagen i Sverige eller Svenska Målarförbundet som tolkar begreppet, konstaterar vi att innehållet skiljer sig avsevärt. För Svenska Målarförbundet innebär moderna avtal ett innehåll som ger arbetstagarna möjlighet till en god förtjänstutveckling, säker arbetsmiljö samt inflytande över både arbetets planering och utförande. Förbundets samtliga yrkanden bygger på dessa i sig själva men också för att som en helhet bidra till att forma ett modernt avtal.

LOs samordnade förhandlingar

Svenska Målarförbundet är en del i LOs samordnade förhandlingar vilket innebär att vi i dess helhet står bakom de krav och yrkanden som utgör del av 2017 års avtalsförhandlingar enligt följande:

Avtalets längd

Avtalet gäller för tiden 1 maj 2017 till 30 april 2018.

Avtalskrav:

- a) Löneökningar med 2,8 procent dock med ett lägsta utrymme om 672 kronor per månad och heltidsanställd räknat per individ inom avtalsområdet.
- b) Avtalens lägstalöner höjs med ett värde som motsvarar löneökningarna enligt punkt a) ovan inom avtalsområdet.
- c) Samtliga ersättningar i avtalen, inklusive lägsta semesterlön, höjs med ett procenttal som motsvarar löneökningarna enligt punkt a) ovan inom avtalsområdet.
- d) Villkorsförändringar i avtalsförsäkringar och avtalspension som förhandlas centralt mellan LO och Svenskt Näringsliv enligt bilaga 1.

Dagens ungdom, morgondagens framtid

Måleribranschen är beroende av att ha en fungerande lärlingsutbildning, som klarar av att ge en kvalitativ hög färdigutbildning. Det är viktigt att utbildningen motsvarar såväl företagens som de enskilda lärlingarnas behov. Med en bred och allsidig lärlingsutbildning får lärlingarna de yrkeskunskaper, som är nödvändiga för att vara användbara i många olika situationer och på olika typer av företag. Detta gynnar hela måleribranschen, Svenska Målarförbundet anser inte att lärlingsutbildningen skall företagsanpassas då den riskerar att bli allt för snäv och begränsa möjligheterna vid förändrade situationer. En företagsanpassad kompetensutveckling och vidareutbildning för målarna är något vi mer än gärna ser att måleriföretagen tillhandahåller men inte på bekostnad av en gedigen grundutbildning. Gärna en vidareutbildning, men först en rejäl grundutbildning!

I utbildningsavtalet regleras stora delar av lärlingarnas anställnings- och lönevillkor, och därför är det av största vikt att dessa är utformade så att lärlingarna upplever dessa som rättvisa och relevanta. En viktig komponent i detta är det finns en utbildningsplan, som uppfyller de olika kriterier som krävs för att en lärling ska bli utlärare.

Målarförbundet anser att parterna har bäst förutsättningar att utarbeta en bra utbildningsplan för lärlingar om vi gör detta tillsammans. I Måleribranschens yrkesnämnd har våra experter på yrkesutbildningsfrågor tillsammans utarbetat ett gemensamt förslag till en ny och modern utbildningsplan, vilken Måleriföretagen säger nej till. Konsekvensen är att den utbildningsplan som nu finns inte är anpassad efter verkligheten och de förutsättningar som råder. Det är nu dags för Måleriföretagen att ta sitt ansvar och vara med att utveckla branschen.

Om måleribranschen skall kunna vara det vi vill, nämligen en bransch som utöver att attrahera ungdomar att söka sig till yrket också får dem att stanna kvar, trivas och utveckla sin yrkeserfarenhet till gagn för hela branschen, behövs moderna avtal.

Ett modernt avtal innehåller ett väl utvecklat utbildningsavtal

Svenska Målarförbundet yrkar på:

Att Den av parterna gemensamt utarbetade utbildningsplan, enligt bilaga 2 införs och ersätter avtalets nuvarande utbildningsplan.

Arbetsmiljö

Arbetsmiljöfrågor är alltid högt prioriterat på Svenska Målareförbundets agenda. Arbetsmiljön för våra medlemmar är många gånger fysisk tung med statiska arbetsmoment, ett högt arbetstempo, stora krav på effektivitet och resultat. Skyddsverksamheten på företagen är en mycket viktig del för att förebygga både arbetsolyckor och arbetssjukdomar av olika slag. En förutsättning och grundbult i det förebyggande arbetet är att det finns en fungerande arbetsmiljöorganisation på företagen. Därför det är viktigt att det finns skyddsombud i erforderlig omfattning.

Vi vill särskilt peka på nödvändigheten av att både skyddsombud, de anställda och arbetsgivarna tillsammans aktivt deltar i det förebyggande arbetet. Arbetsmiljö är en gemensam fråga.

Ett specifikt problemområde som Svenska Målareförbundet tidigare uppmärksammat är tillgången och utformningen av lunch- och omklädningsrum. I andra branscher på svensk arbetsmarknad är det en självklarhet att personalen har tillgång till rena och välutrustade personalutrymmen, som innehåller alla de faciliteter som arbetet kräver. Måleribranschen tycks i många avseenden skilja sig kraftigt på just denna punkt. Det är inte bara själva utformningen och utrustningen i sig som är ett stort problem, utan också den totala avsaknaden av lunch- och omklädningsrum i sin helhet.

Det är inte rimligt att målarna skall tvingas att byta om och äta i bristfälliga utrymmen som utsätter dem för hälsofara, då till exempel tvättmöjligheter och andra faciliteter saknas. Många gånger är avstånden stora mellan arbetsplatserna och de lunch- och omklädningsrum som anvisas. För att inte detta i sig skall bli ett hinder, måste arbetet planeras så att avstånden blir så små som möjligt.

Ett växande problem vi kan se är hur olika förutsättningarna är mellan män och kvinnor i måleribranschen. Problemen med omklädningsrum är än större sett ur ett jämställdhetsperspektiv. Utvecklingen står still på detta område trots att vi får allt fler kvinnliga målare, vilket Måleriföretagen säger sig vilja främja. År 2017 borde det vara en självklarhet att män och kvinnor får möjlighet till separata omklädningsrum på samma sätt som det fungerar på andra typer av arbetsplatser. Det är inte OK att kvinnliga målare tvingas att komma tidigare till en arbetsplats för att redan vara obytt och klar innan övriga manliga kollegor kommer. Det är inte OK att kvinnliga målare tvingas att stanna kvar längre för att tvätta sig och byta om efter att deras manliga kollegor redan har gått. Det är inte OK att kvinnliga målare tvingas att byta om hemma för att slippa göra det på arbetsplatsen.

I de flesta branscher är det en självklarhet att arbetsgivarna håller de anställda med tillräcklig mängd arbets- och skyddskläder som arbetet kräver. För en målare innebär dagens avtal att hon/han har rätt till tre målarställ per år, detta oavsett hur mycket arbetet slitit på dessa under årets gång. Utöver själva målarstället får målarna hålla med egna tröjor, strumpor och underkläder, vilka givetvis blir förstörda och inte går att använda till annat än just målarkläder. Att arbeta med alla de olika kemiska material som arbetet kräver, såsom till

exempel målarfärger, spackel, fogmassor, lim etc utsätter de anställda för stora påfrestningar. Ett stort problemområde är eksem som uppstår vid hudkontakt av de olika produkter som används i produktionen vilka kan förebyggas om rätt arbets- och skyddskläder används och tvättas på tvättinrättningar som klarar av att ta hand om kemikalier och damm, vilket idag inte är fallet.

Ett annat område som förevarit föremål för diskussioner genom åren är glasögon. Vid måleriarbete slits och förstörs glasögonen för de målare som behöver dessa för att kunna se ordentligt och således kunna utföra arbetet med den kvalitet som krävs. Det är inte rimligt att målaren själv ska bekosta de glasögon som krävs för att utföra det arbete som i sin tur förstör just glasögonen.

Det blir alltmer vanligt förekommande att företagen tillhandahåller olika typer av tjänstebilar. I kollektivavtalet saknas helt bestämmelser om bilarnas säkerhet. Vid inköp av bilar har det visat sig att inte det säkraste alternativet alltid väljs utan att detta blir en prisfråga. Enligt Svenska Målarförbundet har arbetstagarna på avtalsområdet rätt till en säker arbetsmiljö.

I ett modernt avtal står arbetsgivaren för de arbetskläder och glasögon arbetet kräver och tillhandahåller säkra tjänstebilar.

Svenska Målarförbundet yrkar på:

- Att Avtalet tillförs bestämmelser som anger att enbart bilar som erhållit fem stjärnor av det europeiska utvärderingsprogrammet för nya bilar (Euro NCAP) får köpas in.
- Att Arbetsgivaren ska tillhandahålla de arbetskläder som arbetet kräver i erforderlig omfattning samt ombesörja tvätt av desamma. Med arbetskläder avses jackor och byxor eller overaller samt långärmade tröjor/skjortor och strumpor.
- Att Till arbetstagare som använder glasögon i tjänsten tillhandahåller vartannat år ett par glasögon som behövs för arbetet samt bågar till ett värde av max 500 kronor. Arbetsgivaren anvisar optiker. Om särskilda skäl medför att glasögon behöver bytas tidigare tillhandahåller arbetsgivaren även sådana glasögon.
- Att Avtalets bestämmelser beträffande personalutrymmen tillförs bestämmelser om separata omklädningsrum för män och kvinnor.
- Att Lagstadgad läkarundersökning och hälsoundersökning, så kallad medicinsk kontroll, ska ske i enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrifter.

Lön och löneformer

Svenska Målareförbundet anser att kollektivavtalet med nuvarande löneformer bestående av ackords- och tidlönesystem väl uppfyller kriterierna till att vara ett modernt avtal. Ett prestationslönesystem som ger arbetstagarna möjlighet till inflytande i arbetets planering och genomförande och med möjlighet att påverka förtjänsten gynnar såväl arbetstagare som företag. Tidlönesystemet fyller en funktion på andra typer av objekt eller där målare och företag är överens om att denna löneform skall gälla.

Svenska Målareförbundet kan tyvärr konstatera att byggarbetsplatserna, många gånger oavsett löneform, har stora brister. Korta byggtider för att tidsplaner skall hållas leder till att olika yrkesgrupper står och ”stampar” på varandra, vilket i sin tur leder till stress. Följden blir att kvalitén på det utförda arbetet och säkerheten blir lidande. En arbetsplatsorganisation som inte fungerar tillfredsställande försvårar avsevärt förutsättningarna för bägge lönesystemen.

Många gånger råder oklara förhållanden vid uppstarten av arbetet. Bristfälliga arbetsbeskrivningar, bristfällig beskrivning över arbetets omfattning, bristfällig information om möjligheterna till lunch- och omklädningsrum m.m. Svenska Målareförbundet anser att det är viktigt att involvera arbetstagarna i ett tidigt skede i bygg- och arbetsprocessen. Detta för att på ett tydligt sätt visa på de förutsättningar som finns på den aktuella arbetsplatsen och på så vis undvika missförstånd och onödiga konflikter. Ett avtal är en spegelbild av hur arbetssituationen och arbetsorganisationen ser ut och fungerar.

Ett modernt avtal bidrar till att förbättra förutsättningarna både för de anställda och företagen.

Svenska Målareförbundet yrkar på:

Att Innan arbete på nytt objekt inleds skall uppstartsmöte, på arbetsgivarens initiativ, hållas mellan lagbas/arbetstagare och arbetsgivare. Vid detta möte ska checklista för det nya objektet genomgå och undertecknas enligt bilaga 3.

Riksprislistan

De senaste avtalsförhandlingarna har inte resulterat i några riktade satsningar på prislistan. Den har istället höjts genom att justera orsprocenten, vilket innebär att ökningarna träffar helheten. Det är i sig inget konstigt, men om en ackordsprislista skall vara väl fungerande behöver den justeras på vissa särskilda punkter. Vi kan nu se att det finns behov av att göra riktade höjningar i olika delar, exempelvis spacklingspriser av gips och andra plattor och färdigstrykningspriser.

Ett modernt avtal har en väl fungerande ackordsprislista.

Svenska Målareförbundet yrkar på:

Att Den del av potten som läggs på prislistan skall fördelas på följande punkter:
123-143, 202, 303-305.

Avtalspension

Som vi pekat på tidigare ökar andelen kvinnor i måleribranschen. Vi är bäst i klassen inom byggbranschen, vilket är väldigt positivt sett ur flera aspekter och något vi borde vara stolta över. Därför är det viktigt att vi skapar förutsättningar som främjar och inte motarbetar denna utveckling. Ledighet med graviditetspenning är ett exempel där vi behöver göra förändringar, så att kvinnliga medlemmar som uppbär graviditetspenning inte förlorar någon pensionsavsättning. Graviditetspenning kan utbetalas av Försäkringskassan om kvinnan har ett fysiskt ansträngande arbete eller risker i arbetsmiljön. Detta är många gånger fallet i måleriyrket och till följd av detta kan inte kvinnan arbeta under hela eller delar av en graviditet.

Det finns flera undersökningar som pekar på att den framtida pensionen för stora grupper på svensk arbetsmarknad kommer att vara allt för låg i förhållande till intjänad lön. Detta är en oro som Svenska Målareförbundet tar på största allvar. Därför vill vi öka pensionsavsättningen till avtalspensionen för att trygga möjligheterna till en bra pension för våra medlemmar efter ett långt och slitsamt yrkesliv.

Ett modernt avtal har bra pensionsvillkor för alla.

Svenska Målareförbundet yrkar på:

Att Premien höjs med 0,2 procent till 0,7 procent av lönesumman för arbetare. Höjningen gäller för samtliga arbetare oavsett ålder som omfattas av kollektivavtalet Måleriavtalet, extra pensionsavsättning.

Att För arbetstagare som uppbär graviditetspenning, föräldrapenning eller tillfällig föräldrapenning skall premien för extra avtalspension 0,7 procent av lönesumman omfattas av premiefrielseförsäkringen.

Möjlighet att kombinera arbets- och familjeliv

Måleribranschen är i förändring. Mansdominansen i målarkåren blir allt mindre. I dagens gymnasiutbildningar till målare är tjejer ett helt naturligt inslag. I vissa klasser är t.o.m. tjejerna i majoritet. Detta är ett tydligt och välkommet ”trendbrott”. Nya förutsättningar kräver nya lösningar. Vissa frågor som i en mansdominerad bransch inte ansetts vara prioriterade får belysas i ett annat perspektiv.

Möjligheten att kunna förena arbets- och familjeliv är av största vikt. Detta kan understödjas bl.a. genom arbetstidsförkortning, men också genom ett ökat inflytande av övertidsarbete då oförutsett övertidsarbete kan skapa stora problem för ensamstående föräldrar. Rätten att som arbetstagare själv fatta beslut om/avgöra om övertidsarbete är både möjligt och nödvändigt.

Arbetstidsförkortning finns redan som en naturlig del på arbetsmarknaden, så även i måleriavtalet. En utveckling har skett genom åren på hur många timmar som arbetstidsförkortningen som sådan ska vara. Idag ligger den på 34 timmar. Syftet med arbetstidsförkortning är bl.a. att arbetstagarna på ett rimligt sätt utan löneavdrag skall ges möjlighet att kunna utföra olika typer av ärenden som många andra yrkesgrupper via sina avtal ges möjlighet till utan att löneavdrag sker. Detta är en nödvändighet i ett modernt samhälle, där olika delar kopplade till familjelivet ställer ökade krav. Utvecklingssamtal i barnens skola, friluftsdag på dagis eller luciafirande - exemplen kan göras många.

Resekostnader i olika former, både tid och ersättningar i kronor och ören för den anställde, är ett område som behöver förbättras rent generellt. Som anställd i måleribranschen förutsätts du avsätta en betydande del av din fritid på resor till och från jobbet. Resorna är förvisso ett naturligt inslag i vår bransch, men mycket kan göras för att underlätta detta, inte minst för unga målare som är föräldrar. Under 2015 kom ett förhandsavgörande från EU domstolen gällande res- och arbetstid, mål C-266/14. Förbundet anser att domen har bäring på de förhållanden som råder inom måleribranschen varför denna kommer att ha ett stort avgörande på hur ett framtida reseavtal kan komma att konstrueras.

Ett modernt avtal ger möjligheter att förena arbets- och familjeliv samt ger skäliga resevillkor.

Svenska Målareförbundet yrkar på:

- Att Arbetstagaren ges ökat inflytande över förläggningen av arbetstidsförkortningen. Arbetstagaren skall ha rätt att själv besluta om när arbetstidsförkortningen förläggs om begäran om detta görs inom en viss föreskriven tid.
- Att Arbetstidsförkortningen utökas med 2 timmar för en avtalsperiod om 12 månader.

Att Avtalet konsekvensändras i befintliga delar till följd av den så kallade Tycodomen (EU-domstolens dom i mål C-266/14).

Servicearbetaravtalet

I 2013 års avtalsförhandlingar yrkade Måleriföretagen på att utöka servicearbetaravtalet. Målareförbundet å sin sida yrkade att servicearbetareavtalet skulle utmönstras. Resultatet blev ingetdera av detta. Däremot tillsattes en arbetsgrupp med givna direktiv. Vi kan konstatera att resultatet av arbetsgruppens arbete är klen och inte har uppnått det som vi hade sett framför oss. Förbundets uppfattning kvarstår, nämligen att servicearbetaravtalet används på ett felaktigt sätt som innebär att det har en lönedumpande effekt. I likhet med föregående avtalsförhandlingar anser vi därför att avtalet skall förändras, så att möjligheterna till kontroll och uppföljning ökar för att på så vis förhindra att missbruk sker.

Ett modernt avtal är konkurrensneutralt.

Svenska Målareförbundet yrkar på:

Att Servicearbetaravtalet förändras enligt bilaga 4.

Personlig integritet i arbetslivet

Dagens praxis från Arbetsdomstolen innebär att en arbetstagare i stor utsträckning är skyldig att underkasta sig olika former av kontrollåtgärder. Enligt Arbetsdomstolen ska en intresseavvägning göras mellan arbetsgivarens intresse av att utföra kontrollåtgärder och den enskildes personliga integritet. Detta är en svår bedömning som för den enskilde är näst intill omöjlig att göra. Om den enskilde väljer att vägra innebär nuvarande praxis att den anställda kan bli uppsagd, om Arbetsdomstolen senare kommer fram till att arbetsgivaren hade rätt att genomföra kontrollåtgärden. Medlemmen kan inte heller enligt Arbetsdomstolen skyddas av ett tolkningsföreträde. Till detta kommer att arbetsgivare utan skäl kan kräva utdrag ur brottsregister och försäkringskassans register samt att den enskilde ska genomgå personlighetstester.

Ett modernt avtal värnar om arbetstagarnas integritet.

Svenska Målareförbundet yrkar på:

Att Arbetsgivare inte får genomföra en övervaknings- eller kontrollåtgärd som kan påverka en arbetstagares eller arbetssökandes personliga integritet, om inte åtgärden vidtas för ett berättigat ändamål och framstår som ett godtagbart ingrepp i arbetstagarens personliga integritet i förhållande till det ändamål som motiverat åtgärden enligt bilaga 5.

Bilagor till huvudyrkande

- Bilaga 1. Villkorsförändringar i avtalsförsäkringar och avtalspension som förhandlas centralt mellan LO och Svenskt Näringsliv.
- Bilaga 2. Utbildningsplan
- Bilaga 3. Checklista/Upptartsmöte
- Bilaga 4. Servicearbetaravtalet
- Bilaga 5. Personlig integritet

Svenska Målareförbundet förbehåller sig rätten att under förhandlingens gång utöka, förändra och precisera yrkandena.

Med detta överlämnas Svenska Målareförbundets avtalskrav.

Stockholm 2017-02-09

SVENSKA MÅLAREFÖRBUNDET

Peter Sjöstrand
Vice ordförande

Mottogs den 9 februari 2017 _____
Namnteckning Namnförtydligande

Avtalsförsäkringarna och avtalspensioner

I gemensamma villkor bör det förändras eller göras tilläggsparagrafer

- Det finns företag som inte skickar rätt löneunderlag och/eller rapporterar alla individer till Fora vid årsrapportering.
- Det finns ingen straffavgift då företag inte redovisar rätt invid och/eller löneunderlag för årsrapportering.

Inom trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA)

- Borttagandet av vållandeprövningen skulle ge direkträtt till prövning av ekonomisk ersättning (för förfluten tid) för skadedrabbade, vilka fått sin arbetssjukdom godkänd av försäkringskassan.
- För asbestsjukdomar orsakade av asbestexponering i arbetet behöver åldersgränsen 75 år tas bort eller höjas.

I omställningsförsäkringen

- Ge möjlighet till omställningsstöd och ekonomiskt engångsbelopp (AGB) för individer, vilka blivit uppsagda av personliga skäl (sjukdom).

I Avtalspensions SAF-LO

- Rätt till månadsvis beräkning av premier till Avtalspension SAF-LO.
- Att det betalas in premier till Avtalspension SAF-LO under all anställningstid oavsett ålder.

**Utbildningsplan för
lärlingsutbildning
inom måleriyrket**

Innehåll

■	INLEDNING	3
■	HANDEDAREN ÄR VIKTIG FÖR HÖG KVALITET I UTBILDNINGEN	4
■	UTBILDNINGSOVERSIKT	6
	GENOMFÖRANDE	
	Utbildningsperiod 0–1700 timmar	7
	Utbildningsperiod 1701–3400 timmar	7
	Utbildningsperiod 3401–4250 timmar	8
	Utbildningsperiod 4251–5100 timmar	8
	Utbildningsperiod 5101–5950 timmar	9
	Utbildningsperiod 5951–6800 timmar	9
	Huvudmålsättningar	10
	Arbetsmiljö	10
	Ackordsarbete	11
	Bockar, ställningar, stegar, samt sax- och skylift	11
	INVÄNDIG MÅLNING	
	Snickerier (dörrar, fönster, rör, element, etc.)	12
	Underbehandling	13
	Färdigbehandling	13
	Tak & Väggar	14
	Underbehandling	14
	Färdigbehandling	15
	Tapetsering	16
	Vävsättning	17
	UTVÄNDIG MÅLNING	
	Trä & Mineraliska ytor	18
	Underbehandling	18
	Färdigbehandling	19
	Fönstermålning utvändigt	19
	Underbehandling	19
	Färdigbehandling	20
	ÖVRIGT	
	Övrigt (Plåt, Stål, Golv, Facklig information, Branschutbildning, Våtrum, etc.)	21
■	GESÄLLPROV	22

Inledning

Denna utbildningsplan är avsedd för dig som utbildar lärlingar. Utbildningsplanen ersätter den som tidigare fanns i Utbildningsboken. Innehållet har utarbetats av en arbetsgrupp med representanter från Målaremästarna och Svenska Målareförbundet.

Lärlingsutbildningen har som mål att ge lärlingarna en bred och ändamålsenlig utbildning. Utbildningsinnehållet är framtaget för att underlätta för dig som utbildningsansvarig att planera din lärlings utbildning. Det är arbetsgivarens ansvar att tillse att nedanstående utbildning blir genomförd och att lärlingsutbildningen dokumenteras enligt MYN:s anvisningar. Mer information om hur utbildningen ska dokumenteras hittar du på MYN:s hemsida, www.malare.nu.

Lärlingsutbildningen är uppdelad i olika utbildningsperioder och utbildningsmoment. Nedan anges dessa i cirkatider. Branschens parter förutsätter att arbetsgivare och lärling för en kontinuerlig dialog om hur utbildningen fortskrider. För lärlingar i individuell utbildning, förr kallat traditionell lärlingsutbildning, ingår tiden för fackteori i utbildningen och för samtliga lärlingar ingår kurser anordnade av företaget eller den fackliga organisationen.

Utbildningen avslutas med examen för måleriyrket, ett gesällprov. Provet styrs av utbildningsavtalet § 12. För mer information om provbestämmelser och provets innehåll besök MYN:s hemsida, www.malare.nu.

Samtliga lärlingar ska i samband med sitt gesällprov avlägga ett yrkestestetiskt prov. För alla lärlingar, i synnerhet för de som är lärlingar i individuell utbildning, är det viktigt att det under utbildningen bereds tillräcklig tid för fackteori. MYN rekommenderar att alla arbetsgivare erbjuder sina lärlingar av branschen framtaget utbildningsmaterial. Utbildningsmaterialet finns att hitta på Libers hemsida, www.liber.se.

Handledaren är viktig för hög kvalitet i utbildningen

Som handledare till en lärling är du otroligt viktig, för såväl lärlingen som för företaget och måleribranschen. Du har ett stort ansvar och viktig roll i lärlingens utbildning.

Duktiga och engagerade handledare är en förutsättning för att ditt företag och måleribranschen även i framtiden ska få duktiga medarbetare. Att du som handledare delar med dig av dina kunskaper till en ny kollega och engagerar dig i lärlingsutbildningen hjälper måleribranschen att utvecklas.

Det är viktigt att du som handledare har ett intresse av att lära ut och har tillräckligt med erfarenhet i yrket. Du måste vara väl insatt i lärlingsutbildningens innehåll och hur utbildningen är tänkt att gå till. MYN rekommenderar att du läser igenom utbildningsplanen och förbereder dig nog. Läs också igenom hur gesällprovet går till. Det ger en bra bild av vad du och lärlingen tillsammans ska uppnå.

Kom ihåg att människor lär sig på olika sätt och att du kan behöva fundera över din pedagogik. Förbered gärna flera sätt att beskriva olika arbetsmoment. Diskutera med lärlingen vilken form av utbildning som passar bäst för just honom/henne.

Handledarrollen kräver både tid och engagemang, men också belönande och utvecklande. MYN ger här ett antal råd till dig som ska utbilda lärlingar:

FÖRBEREDELSE

Det första intrycket man får av en arbetsplats är viktigt. Ju bättre förberedda handledaren och företaget är, desto mer får lärlingen och företaget ut av lärlingstiden. Förbered dig väl så kommer utbildningen att gå bra:

- Informera övriga medarbetare på företaget att ni kommer att utbilda en lärling.
- Kontrollera att utrustning, verktyg och kläder finns.
- Läs igenom utbildningsplanen och förbered de första dagarna så att du vet vad ni ska göra.
- I samverkan med arbetsgivaren ser du till att lärlingen får ett bra mottagande på företaget.

VÄL PÅ JOBBET

- När lärlingen väl har börjat är det viktigt att du presenterar dig själv, beskriver din egen yrkeserfarenhet och hur du ser på din roll som handledare.
- Be lärlingen presentera sig själv.
- Beskriv företaget och gå igenom de policydokument som finns.
- Gå igenom utbildningsplanen med lärlingen och diskutera hur ni ska arbeta för att följa den.
- Förklara hur utbildningen dokumenteras och vikten av att lärlingen redovisar sitt arbetskort.
- Gör en rundvandring på kontor och verkstad och presentera lärlingen för kollegorna.
- Lämna över kläder, utrustning och verktyg.

KOM IHÅG:

1. Se till att du har tid att förbereda dig inför kommande utbildningsmoment. Var väl insatt i din uppgift.
2. Ha en bra dialog med lärlingen. Fungerar din pedagogik? Tänk över hur du bäst undervisar din lärling i olika arbetsmoment.
3. Ge tid för träning – mängdträning är viktigt för inläring och muskelminne. Det är tillåtet att göra fel.
4. Uppföljning – återkoppla till lärlingen om momentet som utförts och hur det gått.
5. Feedback - Ge mycket beröm. Alla behöver bekräftelse i olika omfattning och att få positiv feedback är utvecklande. Ge också kritik när det är befogat. Kom ihåg att kritiken ska vara konstruktiv och att syftet är att utveckla lärlingen.

Utbildningsöversikt

		GENOMFÖRANDE					
		Utbildningsperiod 0 – 1700 timmar Sidan 7	Utbildningsperiod 1701 – 3400 timmar Sidan 7	Utbildningsperiod 3401 – 4250 timmar Sidan 8	Utbildningsperiod 4251 – 5100 timmar Sidan 8	Utbildningsperiod 5101 – 5950 timmar Sidan 9	Utbildningsperiod 5951 – 6800 timmar Sidan 9
INVÄNDIG MÄLNING	Snickerier 1500 timmar. Sidan 12						
	Underbehandling 700 timmar. Sidan 13						
	Färdigbehandling 800 timmar. Sidan 13						
	Tak & Väggar 2800 timmar. Sidan 14						
	Underbehandling 900 timmar. Sidan 14						
	Färdigbehandling 900 timmar. Sidan 15						
	Tapetsering 700 timmar. Sidan 16						
	Vävsättning 300 timmar. Sidan 17						
UTVÄNDIG MÄLNING	Trä & Mineraliska ytor 1000 timmar. Sidan 18						
	Underbehandling 400 timmar. Sidan 18						
	Färdigbehandling 600 timmar. Sidan 19						
	Fönstermålning 700 timmar. Sidan 19						
	Underbehandling 300 timmar. Sidan 19						
Färdigbehandling 400 timmar. Sidan 20							
ÖVRIGT	Övrigt 800 timmar. Sidan 21						

Introduktion
 Mängdträning
 Självständig träning
 Fokus på noggrannhet

Genomförande

Lärlingsutbildningen är uppdelad i utbildningsperioder. Nedan finns en övergripande beskrivning av vad som ska ske i respektive utbildningsperiod.

UTBILDNINGSPERIOD 0 – 1700 TIMMAR

I denna utbildningsperiod ska lärlingen introduceras i måleriyrket och de arbetsmässiga förutsättningarna som råder i måleribranschen. Lärlingen ska få en bred bild av yrkesmålarens arbete och kännedom om de olika utmaningar som finns vid arbete i bebodda objekt, såväl lägenhet som kontor och verkstadsmiljö. Måleriarbeten utomhus är också en del som lärlingen ska introduceras i. Särskild vikt ska läggas vid utbildning i korrekt fackspråk, behandlingsmetoder och hur ergonomiska verktyg ska användas. Utbildningen ska alltid ske under handledning av en yrkesutbildad målare. Lärlingen bör delta i samtliga av arbetets olika moment -från förarbete fram till slutförande.

UTBILDNINGSPERIOD 1701 – 3400 TIMMAR

I denna utbildningsperiod ska utbildningen få en något högre svårighetsgrad. Lärlingen ska nu i större omfattning delta i planeringen av arbetet. I planeringsarbetet ingår att få lära sig hur en materialbeställning görs, göra materialberäkningar, beräkna tidsåtgång för målningsarbetet, osv. I utbildningsperioden ska lärlingen under cirka 150 timmar, under tillsyn av handledaren, få arbeta självständigt med att utföra enklare måleriarbeten. Särskild vikt ska läggas vid mängdträning av olika arbetsmoment i syfte att öka färdigheten och tryggheten i utförandet. För att lärlingen ska komma in i och förstå branschens särskilda yrkesspråk ska utbildning i fakteori påbörjas. Utbildning i färglära och NCS-systemet ska påbörjas.

UTBILDNINGSPERIOD 3401 – 4250 TIMMAR

Mängdträning av olika arbetsmoment är fortfarande viktig och fokus ska nu läggas på effektivitet, kvalitet i arbetet och en god arbetsplanering. Svårighetsgraden ska höjas och lärlingen ska under cirka 200 timmar, under tillsyn av handledaren, få utföra enklare reparationsarbete i t.ex. lägenhet som självständigt ackordsarbete. Fokus under perioden ska ligga på målning av snickerier, väggar och tak, samt uppsättning av väggbeklädnader. För att lärlingen ska få en bred yrkeskunskap ska nu nyproduktionsmåleriarbete ingå i utbildningen och utomhusmåleriarbeten så som fasadmålning, fönstermålning, inklusive underarbeten, ska också genomföras. Lärlingen ska få fortsatt utbildning i fackteori, färglära och NCS-systemet.

UTBILDNINGSPERIOD 4251-5100 TIMMAR

Under denna utbildningsperiod ska lärlingen i allt högre grad få utföra både reparationsarbete och nyproduktionsarbete som självständigt målningarbete. Kvalitet i arbetet och effektivitet ska vara i fokus. Lärlingens förmåga att planera sitt arbete, hålla arbetsplatsen ren, sörja för den egna arbetsmiljön, göra materialberäkningar och materialbeställningar samt ha en god kundkontakt är nu prioriterade delar i utbildningen. Lärlingen ska under cirka 200 timmar, under tillsyn av handledaren, få utföra reparationsarbete i t.ex. lägenhet som självständigt ackordsarbete. Handledaren ska avsätta tid för att gemensamt utvärdera olika utförda målningsobjekt tillsammans med lärlingen. Utomhusmåleriarbeten såsom fasadmålning, fönstermålning, inklusive underarbeten, ska utföras som självständigt ackordsarbete. I denna utbildningsperiod bör lärlingen vara väl förtrogen med det fackspråk som finns i branschen.

UTBILDNINGSPERIOD 5101-5950 TIMMAR

Lärlingen börjar nu närma sig gesällprov. Lärlingen ska nu kunna utföra de flesta typer av målningsobjekt som självständigt ackordsarbete. Lärlingen ska under cirka 400 timmar, under tillsyn av handledaren, få utföra egna målningsarbeten, både reparationsarbete och nyproduktion. Utomhusmåleriarbeten så som fasadmålning, fönstermålning, inklusive underarbeten, ska utföras. Målning av snickerier, väggar och tak samt uppsättning av väggbeklädnader är moment som ska gås igenom särskilt noggrant. Handledaren ska avsätta tid för att gemensamt utvärdera olika utförda målningsobjekt tillsammans med lärlingen. Lärlingens arbete ska vara effektivt och vara av hög kvalitet. Lärlingen bör i denna utbildningsperiod ha god kännedom om färglära och NCS-systemet.

UTBILDNINGSPERIOD 5951 – 6800 TIMMAR

I denna utbildningsperiod ska gesällprovet avläggas. Mycket fokus ska nu ligga på reparationsarbete som självständigt ackordsarbete. Utbildningen sker fortfarande under tillsyn av handledare och särskild vikt skall läggas vid målning av snickerier, väggar och tak samt uppsättning av väggbeklädnader. Svårighetsgraden under denna utbildningsperiod ska vara likvärdigt med gesällens. Handledaren ska avsätta tid för att gemensamt utvärdera olika utförda målningsobjekt tillsammans med lärlingen. Lärlingen ska nu självständigt kunna utföra egna målningsarbeten från start till slut, inkluderat materialberäkning, materialbeställning, planering, beställning av mätning. Arbetet ska ske effektivt och med hög kvalitet.

HUVUDMÅLSÄTTNINGAR

Lärlingen ska efter avslutad lärlingsutbildning:

- Ha kunskap om färglära och kunna redogöra för NCS-systemet
- Vara förtrogen med yrkesspråk och facktermer inom måleriyrket
- Kunna utföra för måleriyrket vanligen förekommande behandlingar
- Vara väl förtrogen med i måleriyrket förekommande material och hur dessa hanteras
- Kunna hantera och sköta för måleriyrket vanligen förekommande maskiner
- Självständigt kunna göra materialberäkningar
- Kunna tolka ritningar och arbetsbeskrivningar
- Ha kännedom om HUS-AMA
- Ha kännedom om olika dekorativa tekniker
- Ha kännedom om regler och rutiner för sortering av avfall, färg m.m.
- Ha avlagt gesällprov med godkänt resultat

ARBETSMILJÖ

Säkerhetsaspekter och hur man på bästa sätt skapar en säker arbetsmiljö ska vävas in kontinuerligt under lärlingens utbildning. Under utbildningen ska lärlingen få en förståelse för hur en god arbetsmiljö påverkar arbetsplatsen och den egna hälsan. Lärlingen ska känna till arbetsmiljöbestämmelser, på grundläggande nivå, samt företagets arbetsmiljöpolicy. Vidare ska lärlingen kunna analysera eventuella risker i de arbetsobjekt som förekommer under utbildningen.

Lärlingen ska veta hur och när han eller hon ska använda sig av sin personliga skyddsutrustning. Lärlingen ska i sin utbildning få genomgång i säkerhetsdatablad för de material som används. Säkerhetsdatabladen är en viktig del i att skaffa sig bakgrundskunskaper för att förebygga skador. Lärlingen ska även ha kunskaper om vilka regler som gäller vid arbete från olika plattformar, så som bockar, ställningar, osv. eftersom dessa är vanligt förekommande vid måleriarbete.

En god ergonomi i både personliga verktyg och gemensam utrustning är viktigt för att kunna bedriva ett arbetsmiljömässigt bra arbete. Likaså

är kännedom om rätt arbetsteknik viktig för att undvika belastningsskador. Under utbildningen ska handledaren och lärlingen diskutera dessa frågor. Lärlingen ska kontinuerligt få feedback på sitt eget arbete, ur ett arbetsmiljöperspektiv.. Lärlingen ska även känna till vilka verktyg som lämpar sig för det egna arbetet.

Lärlingen ska känna till att halkolyckor samt fall från låg höjd är orsaken till många olycksfall inom måleriyrket. Arbetsmiljöverkets föreskrifter ska tillämpas.

Lärlingen bör också förstå vikten av den kvalitetsgaranti som företaget står för.

Lärlingen bör förstå vikten av företagets eventuella referensobjekt.

ACKORDSARBETE

Ackordsarbete ingår i utbildningen och lärlingen ska utföra ackordsarbete i den utsträckning det är praktiskt möjligt. Detta är viktigt dels för att få en allsidig utbildning och dels för att upparbeta en professionell arbetsrutin och arbetstakt. Eftersom gesällprovet utförs i ackordsform är det viktigt att lärlingen ges möjlighet att arbeta på ackord i tillräcklig omfattning innan examen.

Inom ramen för ackordsarbete ingår att lärling ska få utbildning i hur mätning av ett arbete beställs och hur man fyller i en tidlista. Lärlingen ska förstå hur en ackordsräkning är uppbyggd och hur en ackordsräkning läses, vad som är timtid i samband med ackord, mm.

BOCKAR, STÄLLNINGAR, STEGAR, SAMT SAX- OCH SKYLIFT

Bockar, ställningar, sax- och skylift är vanligt förekommande i måleri-branschen. Därför ska lärlingen ha kännedom om olika riskmoment som finns vid användande av dessa. Stegar ska endast användas i undantagsfall och det är lämpligt om lärlingen är väl medveten om vilka regler som gäller avseende användandet av stege. Branschens parter ser det som positivt om alla lärlingar under sin utbildning bereds möjligheten att få grundläggande utbildning i de mobila plattformar som finns och kan erhålla certifikat i enlighet med gällande rekommendationer och krav.

Invändig Målning

Efter avslutad lärlingstid ska lärlingen självständigt och på ett fackmässigt sätt, kunna utföra underbehandlingar samt färdigbehandlingar på dörrar, fönster, fönsterbågar, fönsternischer, fönsterpartier, rör, element, etc. (snickerimålning) på både nytt och tidigare behandlat underlag.

SNICKERIER (DÖRRAR, FÖNSTER, RÖR, ELEMENT, ETC.), 1500 TIMMAR

Lärlingen ska genom praktiskt arbete och fackteori inhämta kunskaper om olika typer av dörrar, fönster, rör, element, etc. och olika färgmaterials egenskaper. Vidare ska lärlingen behärska handverktyg, maskinella verktyg, slipmaskiner, olika penslar som används vid målning av snickerier och fönster, m.m. Lärlingen ska också känna till andra appliceringsmetoder som exempelvis rullning och sprutmålning. Lärlingen ska ha kännedom om risken för slipskador på t.ex. fönsterglas.

Arbetsplanering och arbetsmetoder

Under utbildningen ska handledaren orientera lärlingen om olika underbehandlingsmetoder beroende på underlag och kvalitetskrav på arbetet. Det är mycket viktigt att lärlingen får kunskap om hur man planerar ett arbete med hänsyn till olika materials torktider, så att man kan fortsätta med nästa behandling dagen efter, exempelvis vid mindre arbetsobjekt. Lärlingen ska också kunna utföra sprutning där det anses vara lämpligt.

UNDERBEHANDLING, 700 TIMMAR

Skyddning, skrapning och tvättning

Lärlingen ska under utbildningen prova olika tekniska hjälpmedel som kan förekomma i samband med skyddning och de olika skyddsmaterialen som finns. Vidare ska lärlingen väl känna till de rengöringsmetoder som förekommer vid målning av snickerier och rengöringens betydelse för vidhäftningen. Det är också viktigt att lärlingen får klart för sig betydelsen av tvättning samt uppskrapning vid reparationsarbeten.

Spackling

Lärlingen ska tränas i att spackla och slipa olika typer av snickerier, samt även större ytor som lackeras; luckor, dörrspeglar och mindre väggytor.

Avslipning

Lärlingen ska väl känna till vilka slipverktyg som kan användas och vilken kornstorlek på slippapperet som ska användas för gott resultat. Vid underarbete och särskilt avslipning uppstår mängder av dammpartiklar. Dessa är skadliga för såväl lärling som för personer i som befinner sig i närheten av pågående arbete. Fokus ska läggas på hur lärlingen skyddar sig mot dammpartiklar, men också hur lärlingen ska arbeta för att minimera att utsätta andra för risk.

FÄRDIGBEHANDLING, 800 TIMMAR

För att uppnå ett högt resultat vid färdigbehandling av snickerier ställs det särskilt höga krav på yrkeskunnande. Under utbildningen ska lärlingen få bekanta sig och praktiskt arbeta med de färgmaterial som förekommer i branschen. Lärlingen ska känna till vilka material som lämpar sig för behandling av olika underlag samt de penslar och verktyg som förekommer vid all invändig målning av dörrar, fönster, rör, element, etc. Särskild vikt ska läggas vid att undervisa lärlingen i att hålla rent omkring sig, i synnerhet vid färdigbehandling. Det är viktigt att lärlingen förstår att För att nå ett fullgott resultat vid snickerimålning krävs det att underlaget har behandlats med yttersta noggrannhet och yrkeskunnande. Lärlingen ska

beredas tid att öva sparmålning och slätstryckning i sådan omfattning att moment färdigbehandling av snickerier kan utföras på ett fackmässigt sätt.

TAK & VÄGGAR, 2800 TIMMAR

Efter avslutad lärlingstid ska lärlingen självständigt och på ett fackmässigt sätt, kunna utföra underbehandlings- och målning av tak och väggar, på både nytt och tidigare behandlat underlag.

Målning av tak och väggar nytt som gammalt

Lärlingen ska, genom praktiskt arbete och fackteori, inhämta kännedom om olika tak- och väggmaterials egenskaper.

Arbets- och behandlingsplanering samt arbetsmetoder

Under utbildningen ska lärlingen få utbildning i olika underbehandlingsmetoder beroende på underlag och kvalitetskrav på arbetet. Det är mycket viktigt att lärlingen får kunskap om hur man planerar ett arbete med hänsyn till olika materials torktider, så att man kan fortsätta med nästa behandling dagen efter, exempelvis vid mindre arbetsobjekt. Lärlingen ska också kunna utföra hög- och lågtryckssprutning där det anses vara lämpligt, t ex. i källare, förråd och liknande utrymmen samt behärska sandsprutningsteknik med efterföljande spackling.

UNDERBEHANDLING, 900 TIMMAR

Skyddning och rengöring

Lärlingen ska väl känna till och kunna utföra de rengöringsmetoder som förekommer vid tak- och väggmålning, samt känna till rengöringens betydelse för vidhäftningen. Lärlingen ska prova olika tekniska hjälpmedel som kan förekomma i samband med skyddning och de olika skyddsmaterialen som finns. Det är viktigt att lärlingen lär sig att hålla rent runt sig på arbetsplatsen.

Spackling

Under utbildningen ska lärlingen få utbildning i iläggning av olika typer av remsor samt olika remsors betydelse beroende på underlag. För olika remsor kan det krävas olika typer av spackel. Detta ska gås igenom så att

lärlingen förstår vikten av att följa anvisningar från de olika tillverkarna och vad som kan hända ifall behandlingssystem bryts.

När det gäller spackling av tak och väggar, gammalt som nytt, ska lärling få utbildning i de olika spackeltyperna för att förstå var dessa lämpar sig bäst. Olika typer av sprutspackling ska gås igenom och övas praktiskt i så stor utsträckning det är möjligt.

Avslipning

Lärlingen ska väl känna till vilka slipverktyg som kan användas och vilken kornstorlek på slippapperet som ska användas för gott resultat. Vid underarbete och särskilt avslipning uppstår mängder av dammpartiklar. Dessa är skadliga för såväl lärling som för personer i som befinner sig i närheten av pågående arbete. Fokus ska läggas på hur lärlingen skyddar sig mot dammpartiklar, men också hur lärlingen ska arbeta för att minimera att utsätta andra för risk.

FÄRDIGBEHANDLING, 900 TIMMAR

Målning

För att uppnå högt resultat på färdigbehandling av tak och väggar ställs det höga krav på yrkeskunnande. Lärlingen ska praktiskt arbeta med de färger och färgsystem som förekommer i branschen samt undervisas hur man handskas med vidhäftningsproblem vid olika underlag. Handedaren bör redogöra för hälsoriskerna och de skyddsföreskrifter som finns vid användande av de olika färgtyperna, i synnerhet när olika sprutmetoder används.

Det är viktigt att lärlingen förstår att för att kunna utföra färdigmålning med fullgott resultat krävs det att underlaget har behandlats med yttersta noggrannhet och yrkeskunnande. Lärlingen ska beredas tid att öva sparmålning och rullstöppling i sådan omfattning att moment färdigbehandling av tak och väggar kan utföras på ett fackmässigt sätt.

Verktyg

Under utbildningen ska lärlingen få utbildning i olika maskiner och verktyg för tak- och väggmålning samt skötsel av dessa. En god ergonomi i arbetet är viktigt för att undvika belastningsskador och den aspekten är en central del i valet av verktyg.

TAPETSERING, 700 TIMMAR

Efter avslutad lärlingstid ska lärlingen självständigt och på ett fackmässigt sätt, kunna sätta upp olika slag av väggbeklädnadsmaterial såsom papperstapeter, non-woven tapeter, glasfiberväv m.m. Lärlingen ska också ha förståelse för hur olika vävtyper på bästa sätt efterbehandlas.

Arbets- och behandlingsplanering samt arbetsmetoder

Lärlingen ska genom praktiskt arbete och fackteori skaffa sig kunskaper om underbehandling och uppsättning av tapeter och ytbeklädnadsmaterial. Under utbildningen ska lärlingen få utbildning i olika underbehandlings- och uppsättningsalternativ samt hur man på lämpligt sätt bedömer tidsåtgång och planerar sin arbetsdag.

När det gäller tapeter ska lärlingen känna till de olika symbolerna som förekommer i uppsättningsanvisningarna som finns att hitta på de flesta tapetrullar. Vidare ska lärlingen tränas i att tapetsera med så väl liksidigt som oliksidigt mönstrade tapeter, lära sig att undvika klisterfläckar samt vara noggrann med skarvar och renskarvingar mot tak, lister och foder. Det är mycket viktigt att tapeterna hängs i lod

Material och verktyg

Lärlingen ska kunna redogöra för vanligt förekommande tapettyper och olika vävmaterial samt känna till lämpliga klistertyper för dessa. Lärlingen ska även kunna använda de verktyg som behövs vid underbehandling, uppsättning och färdigbehandling.

Underbehandlingsarbeten

Vid den praktiska tillämpningen tränas lärlingen i att utföra underbehandlingsarbeten på såväl nya som tidigare tapetserade ytor. Fullständig nedskrapning av gammal tapet eller olika vävtapeter, i exempelvis ett renoveringsobjekt, ska också ingå. Lärlingen ska även tränas i att utföra underbehandlingsarbeten på nya plattor, mur och betongytor samt tidigare målade, tapetserade eller på annat sätt behandlade ytor. Särskild vikt ska läggas på noggrannhetskrav på underlag för olika vävtyper och ljusförhållanden.

Måttagning, mönsterpassning och tillrivning av tapet

Lärlingen ska kunna redogöra för de olika hjälpmedel som finns. För undvikande av onödigt materialspill bör de grundläggande övningarna i uppsättning av väv baseras på skarvningsförfarande.

Maskinell och manuell klistring och skärmetoder

Lärlingen ska kunna hantera en tapetmaskin samt öva uppläggning och klistring manuellt. Lärlingen ska känna till olika lim- och klistermaterials egenskaper och användningsområden. Lärlingen ska även ha fått möjlighet att prova olika klistringsmetoder, både vid uppsättning av tapet och olika vävtyper, t ex. applicering med rulle, högtrycksspruta, etc.

VÄVSÄTTNING, 300 TIMMAR

Lärlingen ska praktiskt och teoretiskt undervisas i olika vävtyper, vilka egenskaper de har och hur man sätter upp dem. De olika limtyperna ska gås igenom och lärling ska efter utbildningen kunna redogöra för vilket lim bäst lämpar sig för visst underlag och vävtyp. Lärlingen ska även öva på de olika uppsättningsalternativen vid uppsättning av olika vävtyper, dvs. uppsättning kant i kant, trådkant samt omlott med genomskärning. Stor vikt fästs vid att uppsättningen sker i lod.

Lärlingen ska öva på de olika uppsättningsalternativen vid uppsättning av olika vävtyper, dvs. uppsättning kant i kant, trådkant samt omlott med genomskärning. Stor vikt fästs vid att uppsättningen sker i lod.

Utvändig Målning

Efter avslutad lärlingstid ska lärlingen självständigt och på ett fackmässigt sätt, kunna utföra underbehandlingar samt målning utvändigt, på både nytt och tidigare målat underlag.

Lärlingen ska också känna till förekomsten av eventuellt giftiga pigment och bindemedel som kan förekomma inom såväl rostskyddsmålningen som rengöring av fönster och fasad utvändigt. Lärlingen ska kunna redogöra för hur man lämpligast skyddar sig vid de olika typerna av utvändigt arbete. Lärlingen ska ha god kännedom om utvändigt behandling av olika fönstertyper. Lärlingen ska ha kunskaper om olika paneltyper, fönstertyper och detaljer som förekommer vid utvändigt målning. Lärlingen ska ha kunskaper kring utförandekrav inom rostskyddsmålning och kunna mäta tjockleken på rostskyddsfärg.

TRÄ & MINERALISKA YTOR, 1000 TIMMAR

Lärlingen ska genom praktiskt arbete och fackteori ges tillräckliga teoretiska kunskaper om underbehandling och färdigbehandling utvändigt. Lärlingen ska den första tiden alltid följa handledaren på arbetsobjektet.

UNDERBEHANDLING, 400 TIMMAR

Vid den praktiska tillämpningen tränas lärlingen i att utföra underbehandlingar på nya och tidigare målade träytor, samt underbehandling av olika puts-, plast- och plåtytor. Vid målning av träfasader, både nytt och gammalt, krävs att lärling har god kännedom om vilket behandlingssystem som bäst lämpar sig. Allt från tvättning, uppskrapning, oljning, grundning och färdigstrykning ska vara en del av arbetet. Särskilt fokus ska läggas på vikten att hålla rent och snyggt omkring sig. Lärlingen ska få förståelse för riskfaktorer för den egna och andras hälsa.

En vägledning i det praktiska och det teoretiska är de olika färgtillverkarnas behandlingssystem. Utbildningen bör även beröra behandling av rostiga stålkonstruktioner, inklusive rengöring och målning enligt SIS (Swedish Standards Institute) rekommendationer.

Skyddning och rengöring

Lärlingen ska väl känna till och kunna utföra de rengöringsmetoder som förekommer vid utvändig målning, samt känna till rengöringens betydelse för vidhäftningen. Lärlingen ska prova olika tekniska hjälpmedel som kan förekomma i samband med skyddning och de olika skyddsmaterial som finns. Det är viktigt att lärlingen lär sig att hålla rent runt sig på arbetsplatsen.

FÄRDIGBEHANDLING, 600 TIMMAR

Lärlingen ska få utbildning i färdigbehandling av nya och tidigare målade trätytor, samt färdigbehandling av olika puts-, plast- och plåtytor. Utbildningen bör även beröra behandling av rostiga stålkonstruktioner, inklusive rengöring och målning enligt SIS (Swedish Standards Institute) rekommendationer.

FÖNSTERMÅLNING, 700 TIMMAR

Lärlingen ska ha goda kunskaper i hur man behandlar såväl nya som tidigare målade fönster. Lärlingen ska ha kännedom om olika fönstermålningssystem, typ A13. Vid fönstermålning är sparmålning en stor del av arbetet, därför ska sparmålning noggrant övas för att lärlingen ska kunna utföra behandling av fönster på ett fackmässigt sätt. Lärlingen ska även ha fått teoretisk och praktisk utbildning i fönsterkittning.

UNDERBEHANDLING, 300 TIMMAR

Vid den praktiska tillämpningen tränas lärlingen i att utföra underbehandlingar på nya och tidigare målade fönsterbågar och fönsterkarmar. Särskilt fokus ska läggas på vikten att hålla rent och snyggt omkring sig. Lärlingen ska få förståelse för riskfaktorer för den egna och andras hälsa.

FÄRDIGBEHANDLING, 400 TIMMAR

Vid den praktiska tillämpningen tränas lärlingen i att utföra färdigbehandlingar på nya och tidigare målade fönsterbågar och fönsterkarmar.

Material och verktyg

Lärlingen ska ha kunskaper om olika färgmaterial och erfarenhet av praktiskt arbete med de färger och färgsystem som förekommer i måleribranschen. Lärlingen ska undervisas i hur man handskas med vidhäftningsproblem vid olika underlag. Lärlingen ska ha god kännedom om de maskiner, penslar och verktyg som förekommer vid utvändigt målning, inklusive rostskyddsmålning. Särskild vikt bör läggas vid att gå igenom de hälsorisker och skyddsföreskrifter som finns vid användande av olika färgtyper, speciellt när olika sprutmetoder används.

Övrigt

ÖVRIGT (PLÅT, STÅL, GOLV, FACKLIG INFORMATION, BRANSCHUTBILDNING, VÅTRUM, ETC.), 800 TIMMAR

Efter avslutad lärlingstid ska lärlingen, självständigt och på ett fackmässigt sätt, kunna slutföra olika ytsystem för våtrum. Lärlingen ska ha kännedom om behandlingar på plåt, stål och golv samt vara förtrogen med olika rostskyddsbehandlingar. Under lärlingstiden ska lärlingen dessutom ha genomgått Branschutbildning i enlighet med Utbildningsavtalet. Lärlingar i individuell utbildning ska även genomgå en Facklig information.

VÅTRUM

Utbildningsmål:

Efter avslutad lärlingstid ska lärlingen, självständigt och på ett fackmässigt sätt, kunna slutföra olika ytsystem för våtrum. Lärlingen ska ha förstått varför det är viktigt att följa behandlingsinstruktionerna i de olika färgfabrikanternas våtrumssystem. Lärlingen ska också känna till gällande regler för behandlingar i våtrum.

Hjälp i arbetet finns www.vatrumsmalning.se.

Våtrum, nya som gamla

Lärlingen ska genom praktiskt arbete och fackteori inhämta kännedom om olika målningssystem för våtrum. Lärlingen ska alltid följa en handledare på arbetsobjektet. Under utbildningen ska lärlingen få utbildning i olika underbehandlings- och uppsättningsalternativ. Handledaren ska förklara fördelar och nackdelar med olika målningssystem och vinylbeklädnader i våtrum. Lärlingen ska även känna till de provmetoder som utförs i våtrum.

Material och verktyg

Lärlingen ska ha god kännedom om de verktyg som är lämpliga till olika underlag samt de maskiner, penslar, material och verktyg som förekommer vid all målning av våtrum, stål, plåt och golv.

Gesällprov

Sedan 1500-talet har examen i målarutbildningen varit förknippat med att lärlingen avlägger gesällprov. Så är det även idag.

Det som skiljer dagens gesällprov från det prov som historiskt sett avlagts är att det numera finns en mycket starkare koppling till den produktion som målaren verkar i. Numera lägger branschen större vikt vid marknadens krav i provet än tidigare. Detta innebär att den stora bredd av kunskap som tidigare mättes i provet inte längre är lika relevant i sammanhanget.

Gesällprovet idag utgår från en ackordsmålares perspektiv och tar sikte på den verklighet som idag råder på målerimarknaden. Provet genomförs som ett självständigt ackordsarbete eftersom det är branschens sätt att mäta arbetstakten i det arbete som genomförs. Det är MYN:s åsikt att om gesällprovet ska ha någon trovärdighet för dagens målare och dagens målerikunder så måste det också innehålla rätt moment, rätt kvalitet, rätt förutsättningar och rätt krav på arbetstempo. Det är därför viktigt att bedömningarna i provet sker på en nivå som är rätt för yrkes stolheten, som är i balans med måleriavtalet och de krav som målerimarknaden ställer på dagens målare.

Det är viktigt att arbetsgivare och handledare tillsammans med lärlingen i god tid innan gesällprovet börjar förbereda för detta. Lärlingen ska få särskilt stöd i att förbättra de förmågor som lärlingen tillsammans med företaget har identifierat som svagast. Arbetsgivaren ska också i god tid sätta sig in i gesällprovsbestämmelser och rutiner för att provet ska kunna genomföras enligt branschens regler. Mer information om gesällprovet hittar du på www.malare.nu.

Utbildningsavtalet § 12:

1. Lärling har rättighet och skyldighet att utföra gesällprov, bestående av ett yrkestekniskt prov och ett teoriprov. Gesällprovet skall ske under utbildningsperioden 5 950–6 800 timmar. Arbetsgivaren skall arbeta aktivt för att lämpligt objekt tas fram när lärling, efter samråd med arbetsgivaren, har anmält att denne är beredd att utföra provet.

Gesällprovet kan delas upp så att flera arbetsplatser tas i anspråk. Då flera arbetsplatser används skall det eftersträvas att gesällprovet genomförs i en följd.

2. Gesällprovet skall kontrolleras av granskningsmän som är utsedda av MYN.
3. Sedan lärlingen avlagt godkänt gesällprov, skall gesällbrev tilldelas gesällen.
4. Har lärlingen ej fått sina prov godkända innan 6 800 timmar har överskridits, skall granskningsmännen fastställa antalet timmar som utbildningstiden ska förlängas.

Checklista - uppstartsmöte

Datum	
Företagsnamn	
Projektnamn/projektadress	Projektansvarig
Löneform Ackord ☐ Tidlön ☐	Ackordets omfattning
Delmätning Ja ☐ Nej ☐	Delmätning enligt bilaga _____
1. Är personalutrymmen och matplats tillfredsställande Ja ☐ Nej ☐ (I enlighet med arbetsmiljöavtalets § 9 Personalutrymmen och broschyren "Äta, tvätta sig och byta om".) Om inte vilka brister finns det?	

Hur ska dessa åtgärdas och när ska det senast vara klart?

3. Avfallshantering Enligt beställarens anvisningar

Avfallshantering Måleriförtaget ombesörjer det

5. Är ordning på arbetsplatsen tillfredställande och kan arbetet utföras rationellt och yrkesmässigt Ja Nej

7. Är skriftlig arbetsbeskrivning överlämnad till arbetstagaren, lagbasen, ackordslaget Ja Nej

Som är utförd enligt §5 Kollektivavtalet Mom C

8. Förbesiktningen ska vara utförd av arbetsgivaren och skriftligt dokumenterad.

Är ett exemplar överlämnat till arbetstagaren, lagbasen, eller ackordslaget?

Ja Nej

<p>9. Är det framförhandlat några överenskommelser gällande arbetsplatsen?</p> <p>Ja ☐ Nej ☐ Om svaret är ja använd då bilaga för dokumentation och särskilda uppgörelser</p>
<p>10. Fastställande av nytt uppstartsmöte datum.....</p> <p>Ovanstående brister ska omgående åtgärdas av arbetsgivaren</p>
<p>Underskrift</p> <p>.....</p> <p>Arbetsgivaren</p> <p>.....</p> <p>Arbetstagaren</p>

Bilaga för dokumentation för särskilda uppgörelser

Servicearbetareavtalet

§1

Nytt inlagt andrastycke

För att arbetsgivare som är bunden av såväl Kollektivavtal för Måleriyrket som detta avtal ska få tillämpa detta avtal krävs att överenskommelse träffas mellan arbetsgivare och lokal facklig organisation. Sådan överenskommelse ska omfatta uppgifter om för vilka arbetstagare som avtalet ska tillämpas på samt vilka arbetsuppgifter som omfattas.

Justering i nya fjärde stycket

- Rostskyddsmålning
- Målning av projekt som exempelvis byggplåt, industriprodukter etc
- Tvättning och rengöring av husfasader, lokaler, maskiner och utrustning
- Enklare ommålning av industrilokaler
- Tapetnedtagning
- Arbeten som exempelvis kompletterande isolering, tätning, omkittning av fönster och andra mindre arbeten samt mindre arbeten samt mindre måleriarbeten i anslutning därtill
- Andra enklare måleriarbeten efter överenskommelse med lokal facklig organisation.

Protokollsanteckning

Nytt förstastycke

Parterna är ense om att Servicearbetaravtalet är subsidiärt till Kollektivavtal för Måleriyrket.

(andra stycket, tidigare första, kvarstår)

§2 mom 4

Önskar arbetstagare, som är sysselsatt inom servicearbetareavtalets verksamhetsområde, utbilda sig till målare kan detta ske genom att arbetsgivaren till Måleribranschens Yrkesnämnd skriftligen ansöker härom. Måleribranschens Yrkesnämnd bör inte utan synnerliga skäl avslå sådan ansökan. Har arbetstagaren mer än 24 månaders yrkeserfarenhet inom avtalsområdet ska arbetsgivaren erbjuda sådan utbildning. Måleribranschens Yrkesnämnd får medge dispens för sådan lärlingsanställning.

§3 mom 1

Nytt sista stycke

Om servicearbetare utför arbetsuppgift som faller in under Kollektivavtal för Måleriyrkets tillämpningsområde utöver det tillåtna i ovanstående punkter i §1 ska detta betraktas som ett

kollektivavtalsbrott. Ersättning för sådant arbete ska ske med dubbel tidlön enligt Kollektivavtal för Måleriyrket, om inte individuellt bestämd timlön överstiger denna lön.

Uppkommer tvist om huruvida arbete faller in under detta avtals tillämpningsområde ska lön enligt stycke 1, efter anmälan från lokal facklig organisation till arbetsgivare, för det aktuella arbetet utgå till dess tvisten slutligt avgjorts. Skulle sådant krav vara oskäligt ska lokal facklig organisation ersätta den mellanskillnad som arbetstagare utfått.

Protokollsanteckning

Parterna är överens om att betydelsen av oskäligt krav enligt sista stycket överensstämmer med 35 § MBL.

Parterna tecknar därför följande överenskommelse.

1. Alla bolag som redovisar enligt yrkeskod 130 Servicearbetare ska få ett brev där det klargörs för under vilka omständigheter som redovisning och anställning kan ske på yrkeskod 130 Servicearbetare.

En förutsättning för att kunna redovisa en individ till Måleriportalen på yrkeskod 130 Servicearbetare är att de finns upptagna i avtal träffat mellan bolaget och lokalavdelning enligt av parterna upprättade mallar.

2. Då Servicearbetaravtalet förutsätter individuell inkoppling för att kunna tillämpas krävs att bilaga A enligt mallen upprättas för de arbetsställen och anställda som ska omfattas på dessa. För att en nyanställd, efter det att det gällande avtalet upprättas, ska omfattas och kunna redovisas på yrkeskod 130 Servicearbetare krävs att bolaget sänder in en ny uppdaterad bilaga A för arbetsstället.

FÖRHANDLINGSPROTOKOLL

Arbetsgivarparten:

[Företagets org nr]

[Företagets namn]

[Företagets företrädare]

Arbetstagarparten:

Svenska Målareförbundet [Avd nr]

[Avd företrädare]

Förhandlingsdag/Plats:

[Datum]

[Förhandlingsplats]

Ärende:

Tillämpning av kollektivavtalet för Servicearbetare

Protokollförare: [Avd företrädare]

Protokolljusterare: [Företagets företrädare]

Ärendebeskrivning

Arbetsgivaren har kontaktat avdelningen med anledning av att företaget bedriver/har för avsikt att bedriva servicearbete. Arbetsgivaren vill med anledning av detta träffa överenskommelse om att kollektivavtalet för servicearbetare skall tillämpas för de anställda upptagna i bilaga A.

Förhandlingsresultat

Parterna enades enligt nedan.

1. Parterna är överens om att kollektivavtalet för servicearbetare skall tillämpas för de anställda vid företaget fr.o.m. [Datum] .

För de fall det finns flera turordningsområden upprättas en bilaga A för varje arbetsställe.

2. Lönerrevision genomförs enligt kollektivavtalet för servicearbetare.
3. Parterna skall skicka undertecknat protokoll och inrangering av lön till Måleriföretagen i Sverige och Svenska Målareförbundet för kännedom.

Förhandlingen förklarades därefter avslutad.

Vid protokollet den [Datum] Justeras [Datum]

[Avd företrädare] [Företagets företrädare]

Svenska Målareförbundet [Avd nr] [Företagets namn]

Bilaga 4

Bilaga A. Nedanstående personer arbetar under Kollektivavtal för servicearbetare på följande turordningsområde:

Adress: _____

Personnummer	Namn	Yrkesgrupp	Arbetsuppgifter	Lön kr/tim

Personlig integritet

En arbetsgivare får inte genomföra en övervaknings- eller kontrollåtgärd som kan påverka en arbetstagares eller arbetssökandes personliga integritet, om inte åtgärden vidtas för ett berättigat ändamål och framstår som ett godtagbart ingrepp i arbetstagarens personliga integritet i förhållande till det ändamål som motiverat åtgärden.

Vid val av åtgärd ska arbetsgivaren välja det alternativ som innebär minst ingrepp i arbetstagarens eller den arbetssökandes personliga integritet. Kontrollen eller övervakningen ska ske på ett sätt som gör att påverkan på en arbetstagares eller arbetssökandes integritet minimeras. Den information som samlas in ska behandlas konfidentiellt i förhållande till övriga arbetstagare.

Arbetsgivaren ska förhandla med lokal facklig organisation innan en åtgärd vidtas som kan påverka arbetstagares eller arbetssökandes personliga integritet. Vid förhandlingen ska parterna bland annat behandla frågorna om ändamålet med kontrollen, vad informationen ska användas till, hur kontrollen ska gå till, vem som ska ha tillgång till den information som samlas in, vilka gallringstider som ska tillämpas och hur arbetstagarna ska informeras om insamlingen. Arbetsgivaren ska skriftligen ange för vilket ändamål kontrollen eller övervakningsåtgärden vidtas. Om inte annat överenskommes vid förhandlingen ska arbetsgivaren årligen rapportera till arbetstagarorganisationen hur information som samlats in med stöd av åtgärden hanteras och i vilka sammanhang den används.

Informationen får inte användas för annat än det ändamål som uppgivits vid förhandlingen.

Denna reglering ger inte arbetsgivare rätt att vidta övervaknings- eller kontrollåtgärder i större utsträckning än vad som gäller enligt lag.

Alkohol- och drogkontroller

För kontroller i avsikt att upptäcka alkohol- och drogmissbruk gäller dessutom att dessa ska genomföras på ett sätt som inte medför kränkning av arbetstagarnas personliga integritet. Provtagningen ska ske väl avskilt för varje arbetstagare.